

KOSTARYKA

1. Informacje podstawowe

Powierzchnia :	51,1 tys. km ²
Populacja:	5,0 mln (2019)
Skład etniczny:	Biali i metysi – 94%, mulaci i murzyni – 5%, Indianie – 1%
Podział administracyjny:	7 prowincji
Religia:	Katolicy – 72%, protestanci (w tym zielonoświątkowcy) - 15%, Świadkowie Jehowy - 0,5%, pozostali – 2%, bezwyznaniowcy – 10%
Stolica:	San José (ca 400 tys. mieszkańców)
Inne ważniejsze miasta:	Cartago (ca 160 tys. mieszkańców), Liberia (ca 70 tys. mieszkańców), Limón (ca 70 tys. mieszkańców)
Język urzędowy:	hiszpański
Waluta:	Colón (kurs 1 USD = ca 550 – 600 colones)
Główne bogactwa naturalne:	Energia wodna, produkty rybołówstwa, drewno, lasy deszczowe, niewielkie ilości złota, srebra, manganu i ropy naftowej
Główne gałęzie przemysłu:	Produkcja urządzeń medycznych, przetwórstwo żywności, przemysł tekstylny – odzieżowy, chemiczny, budownictwo
Główne produkty rolne:	Banany, ananasy, melony, kawa, cukier, kukurydza, drewno
Ustrój polityczny:	Kostaryka jest republiką o ustroju prezydenckim tj. głową państwa i szefem rządu jest prezydent, wybierany w wyborach powszechnych na 4-letnią kadencję, bez możliwości ponownego wyboru.
Głowa państwa i szef rządu (prezydent):	Carlos Alvarado Quesada
Minister Gospodarki, Przemysłu i Handlu:	Victoria Hernández Mora
Minister Handlu Zagranicznego:	vacat
Ambasador Kostaryki w Polsce:	vacat
Ambasador RP w Kostaryce:	Maciej Ziętara (Ambasador RP w Meksyku)
Najbliższe wybory parlamentarne:	2022

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

PKB (ceny bieżące) :	57,6 mld US\$ (2019)
PKB per capita:	11.734 US\$ (2019)
Wzrost PKB (ceny stałe 2010):	3,2% (2019)

Struktura PKB:	Usługi – 74%, przemysł – 20%, rolnictwo – 6% (2019)
Dług publiczny::	58,5% PKB (2019)
Inflacja:	1,52% (2019)
Bezrobocie:	7,9% (2019)
Poziom korupcji:	56 (poziom Czech, Gruzji i Łotwy)
Eksport:	11,5 mld US\$
Główni partnerzy w eksporcie:	USA (42%), Holandia (6%), Belgia (6%), Gwatemala (5%), Panama (5%), Nikaragua (4%), Honduras (4%), Salwador (3%),
Główne towary w eksporcie:	Urządzenia i akcesoria medyczne, owoce (głównie banany, ananasy i melony), żywność przetworzona, maszyny i urządzenia, protezy, kawa, leki, opony.
Import:	16,1 mld US\$
Główni partnerzy w imporcie::	USA (38%), Chiny (13%), Meksyk (7%), Gwatemala (2%), Niemcy (2%), Japonia (2%), Brazylia (2%), Kolumbia (2%), Hiszpania (2%), Holandia (2%).
Główne towary w imporcie:	Paliwa, maszyny i urządzenia, tworzywa sztuczne, pojazdy samochodowe, części samochodowe, urządzenia medyczne i optyczne, papier.
Inwestycje zagraniczne:	2,5 mld US\$
Inwestycje kostarykańskie za granicą:	Brak danych

3. Ogólna charakterystyka gospodarki Kostaryki.

Na tle pozostałych państw środkowoamerykańskich, gospodarka Kostaryki od lat wyróżnia się pozytywnie. Jest stosunkowo stabilna, oparta na turystyce, rolnictwie i eksporcie wyrobów przemysłu elektronicznego (zwłaszcza urządzeń medycznych), rozwija się w sposób zrównoważony, w niewielkim stopniu jest zależna od przekazów z zagranicy (natomiast znacznie bardziej od inwestycji zagranicznych) i zdecydowanie mniej skorumpowana niż inne kraje latynoamerykańskie (z wyjątkiem Urugwaju i Chile). Na korzyść Kostaryki przemawiają także: konsekwentna polityka proeksportowa i liberalizacji handlu, historyczna już stabilność polityczna kraju i pokojowe przekazywanie władzy, polityka przyciągania inwestorów zagranicznych, w tym zachęty finansowe oferowane w strefach wolnocełowych, stosunkowo wysokie kwalifikacje pracowników, znacznie mniejsze różnice w dystrybucji dochodu narodowego niż w innych państwach regionu, korzystny poziom wskaźników konkurencyjności i postępu społecznego. Na uwagę zasługuje także ogromna bioróżnorodność tego kraju oraz proekologiczna polityka państwa, co przekłada się na znaczne zainteresowanie Kostaryką zagranicznych miłośników ekoturystyki. Warto wspomnieć, że z powodów ekologicznych nie są eksploatowane złoża ropy naftowej na wybrzeżu Atlantyku. Ponadto 99% energii elektrycznej wykorzystywanej w kraju generowane jest przez odnawialne źródła; zamiarem rządu jest osiągnięcie zerowej emisji CO2 do 2021 r.

Wyzwaniem dla gospodarki Kostaryki jest rosnący deficyt budżetowy i dług publiczny, niski poziom dochodów państwa i znaczne wydatki socjalne. Najpilniejszą potrzebą Kostaryki jest obecnie kontynuacja reformy fiskalnej w celu uzdrowienia finansów państwa, obejmującej m.in. ustawy o VAT, o spółkach handlowych, o funkcjonariuszach publicznych oraz o przeciwdziałaniu oszustwom fiskalnym. o

Dzięki inwestycjom zagranicznym w ostatnich latach gospodarka Kostaryki przeszła głębokie zmiany strukturalne, coraz szerzej rozwijając sektor usług (głównie turystyka, ale także transport, usługi informatyczne i usługi dla biznesu) oraz przemysłu, jednocześnie zmniejszając udział rolnictwa w tworzeniu PKB.

Kostaryka jest jednym z największych celów przyjazdów cudzoziemców zainteresowanych ekoturystyką. Coraz szerzej rozwija się także turystyka medyczna. Z usług medycznych kostarykańskich klinik i szpitali skorzystało ca 70.000 cudzoziemców, a zyski z tej działalności przekraczają 500 mln dolarów. Ocenia się jednak, że Kostaryka nie wykorzystwała jeszcze swojego potencjału w tej dziedzinie. Dwie najliczniejsze grupy turystów medycznych to Amerykanie i Kanadyjczycy. Pacjenci najczęściej korzystają z zabiegów medycyny sercowo-naczyniowej, nosowo-gardłowej, neurochirurgii, chirurgii plastycznej i ginekologii.

Podstawą przemysłu jest sektor montażowo-przetwórczy, skoncentrowany przede wszystkim w specjalnych strefach ekonomicznych. Generalnie na potrzeby rynku wewnętrznego wytwarzana jest żywność przetworzona i napoje, natomiast na eksport - elektronika, sprzęt medyczny, farmaceutyki i tekstylia. Notuje się również wzrost sektora budowlanego w Kostaryce, czego konsekwencją są nowe miejsca pracy.

Podstawą rolnictwa Kostaryki są uprawy kawy, bananów i ananasów, przeznaczonych głównie na eksport. Kostaryka jest drugim producentem bananów na świecie oraz jednym z mniejszych regionalnych producentów kawy (ale znana jest za to z wysokiej jakości ziaren). W ostatnich latach zyskały na znaczeniu produkty nietradycyjne tj. kwiaty cięte, orzechy makadamia, zioła i kawa gourmet. Hodowla palm olejowych zaspokaja przede wszystkim potrzeby wewnętrzne. Rybołówstwo skoncentrowane jest głównie na wybrzeżu Pacyfiku; opiera się na połowie skorupiaków (krewetki, langusty) i tuńczyka.

Wg US News and World, Kostaryka jest trzecim najlepszym do inwestowania krajem świata, po Urugwaju i Arabii Saudyjskiej. Większość inwestycji zagranicznych lokowana jest w przemyśle wytwórczym, turystyce i nieruchomościach. Od lat głównym inwestorem są Stany Zjednoczone (blisko 60%) następnymi miejscami zajmują Holandia i Kolumbia.

4. Stan prawno – traktatowy

Kostaryka jest członkiem Wspólnego Rynku Ameryki Środkowej (Central American Common Market/ Mercado Común Centroamericano – CACM/MCCA), Środkowoamerykańskiego Systemu Integracji SICA, WTO, ONZ, APEC (obserwator), BCIE, CACM, CEPAL, FAO, G-77, IADB, IBRD, IDA, IFAD, IFC, ILO, IMF, LAES, ALADI (obserwator), MIGA, OAS, UNCTAD, UNIDO, UNWTO, WB, WCO, WIPO. Jest stroną Umowy Stowarzyszeniowej podpisanej przez 6 państw środkowoamerykańskich (Kostaryka, Panama, Salwador, Gwatemala, Honduras i Nikaragua) z UE. Jako członek CACM/MCCA tworzy unię celną z Panamą, Salwadorem, Gwatemalą, Hondurasem, Nikaragua i Panamą. a także jest stroną umowy o wolnym handlu z Dominikaną i USA (CAFTA-DR) oraz z Chile i Meksykiem; Kostaryka podpisała także umowę o wolnym handlu z niektórymi państwami Wspólnoty Karaibskiej (CARICOM) tj. Antiguą i Barbudą, Barbadosem, Belize, Dominiką, Grenadą, Gujaną, Jamajką, Montserrat, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Surinamem oraz Trinidadem i Tobago. Wraz z Salwadorem, Hondurasem i Nikaragua ma podpisaną umowę o wolnym handlu z Koreą Płd., a wraz z Panamą – z państwami EFTA. Ponadto Kostaryka zawarła dwustronne umowy o wolnym handlu z Kanadą, Chinami, Kolumbią, Peru i Singapurem oraz częściową umowę z Wenezuelą.

Polska nie posiada podpisanej dwustronnej umowy gospodarczej z Kostaryką.

5. Dwustronna współpraca gospodarcza polsko - kostarykańska

a. Współpraca handlowa

Wg danych GUS, eksport Polski do Kostaryki w 2019 r. wyniósł 13,9 mln US\$, natomiast wg danych importowych Kostaryki – 15,8 mln US\$. Natomiast import Polski z Kostaryki w 2019 r. wg danych GUS wyniósł 96,9 mln US\$, natomiast wg danych eksportowych Kostaryki – zaledwie 8,6 mln US\$. Różnice w tych liczbach wskazują na poziom handlu pośredniego via kraje trzecie.

Wg danych GUS, Kostaryka jest 132 odbiorcą naszego eksportu, z udziałem 0,01% oraz 82 dostawcą polskiego importu z udziałem 0,04%. Wg danych kostarykańskich Polska jest 52 odbiorcą eksportu tego kraju z udziałem 0,08% i 49 dostawcą importu z udziałem 0,1%.

Główne towary w eksporcie: kosmetyki, produkty chemiczne, rury, żywność, aparaty słuchowe, leki, papier i izolatory.

Główne towary w imporcie: owoce (głównie banany i ananasy), urządzenia i akcesoria medyczne, protezy i układy scalone.

b. Współpraca inwestycyjna

Dostępne dane nie wykazują ani inwestycji polskich w Kostaryce ani kostarykańskich w Polsce. Niewykluczone są jednak zakupy nieruchomości przez obywateli polskich w tym państwie.

6. Dostęp do rynku

Taryfa celna jest oparta na systemie HS, a deklaracje celne są składane najczęściej elektronicznie. Poziom cła zależy od rodzaju operacji handlowej (eksport/import, tranzyt, obrót uszlachetniający, czasowy wwóz/wywóz bez przetwarzania, wykorzystanie w strefie wolnocłowej, składowanie, reeksport, reimport). Wymagane procedury i dokumenty nie odbiegają znacząco od stosowanych w innych krajach. Jak w większości państw, dodatkowe procedury i dokumentacja jest wymagana w imporcie produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, produktów wytwarzanych z gatunków roślin lub zwierząt zagrożonych wyginięciem (Konwencja Waszyngtońska), produktów rolno – spożywczych, żywych zwierząt, alkoholi, GMO, leków i narkotyków, urządzeń medycznych, wyrobów chemicznych, paliw, broni, amunicji i materiałów wybuchowych oraz odpadów. Zakazany jest import większości substancji szkodliwych dla warstwy ozonowej, pozostałości olejów jadalnych, tłuszczu pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, większości rodzajów odpadów, niektórych produktów chemicznych, ziemi, używanych opon, broni wszelkiego rodzaju, niektórych zabawek, zwierząt na pokaz i celów rozrywkowych (np. cyrków). W określonych przypadkach możliwy jest import niektórych z tych produktów za zezwoleniem właściwych władz.

7. Prawo regulujące działalność inwestorów zagranicznych

W Kostaryce nie ma specjalnej jednolitej ustawy regulującej działalność inwestorów zagranicznych. Inwestorzy zagraniczni mają takie same prawa i obowiązki, jak inwestorzy krajowi. Wyjątek stanowią niektóre dziedziny gospodarki o charakterze strategicznym (np. energetyka, telekomunikacja, transport lotniczy i morski, produkcja alkoholi, górnictwo), które mogą być prowadzone wyłącznie przez państwo. Jednak nawet w tych dziedzinach istnieje możliwość wystąpienia o czasowe zezwolenia/koncesje. Firmy zagraniczne mogą oficjalnie zakładać swoje filie, z wyjątkiem sektora bankowego. Obowiązują natomiast przepisy dające określone preferencje finansowe inwestorom prowadzącym działalność w określonych dziedzinach (przede wszystkim turystyka, deforestacja i działalność w strefach wolnocłowych).

8. Perspektywy rozwoju współpracy.

Największe możliwości eksportowe dla polskich firm rysują się w zakresie motoryzacji (części, akcesoria samochodowe, lakiery, odświeżacze powietrza), sprzętu rolniczego/samolotów do fumigacji pól, nawozów, maszyn dla budownictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, logistyki (budowa magazynów, składów itp.), towarów konsumpcyjnych, farmaceutyków/biotechnologii, pojazdów samochodowych, energetyki odnawialnej i technologii przemysłowej, wyrobów rzemiosła (artykuły dekoracyjne/ wyposażenia wnętrz, galanteria skórzana, ceramika, biżuteria z bursztynu etc.), tworzenie klastrów innowacyjnych/ ICT. Potencjalne dziedziny współpracy inwestycyjnej to turystyka, przetwórstwo żywności, usługi finansowe i informatyczne.